

TVÅ MINUTERS UPPGIFT ... PREDIKAT

Ett predikat talar om vad som händer i en sats, eller vad någon gör. Predikatet är alltid ett verb, till exempel *sova*, *chatta* eller *skratta*. Ett predikat kan bestå av ett eller flera verb. För att få fram predikatet i en sats ska du ställa frågan: *Vad händer?* eller *Vad är det någon gör?*. Allt som besvarar frågan tillhör predikatet.

Mening	Fråga	Svar
Selma målar tavlor.	Vad gör Selma?	målar = predikat

Adonis springer i skogen.	Vad gör Adonis?	springer = predikat
---------------------------	-----------------	---------------------

Om en sats har rak ordföljd (subjekt, predikat, *objekt*), brukar predikatet komma direkt efter subjektet.

- Niclas *gjorde* ett nytt inlägg i går.
- Färre prov *minskar* elevers stress.
- – Du *måste våga testa* något nytt, Jessica!

Om en sats har omvänd ordföljd kommer predikatet före subjektet, till exempel i frågor.

- *Tror* du verkligen att det finns utomjordingar?
- Hemma *väntade* föräldrarna på sin älskade tonåring.

Du får två minuter för den här uppgiften.

KEJSARENS NYA KLÄDER ... en ny text

För att läsa mer bör du titta på bilder nedan.

För att lyssna på sagan bör Du öppna filen

<https://digital.nok.se/web/site-626166/state-jurdcobvg4ra/page-626211>
1 Fil nr. 16. Sida 148

Innan dess bör Du registrera konto. Det är kostnadsfritt. 0 kronor.

KEJSARENS NYA KLÄDER ... H C Andersen

Kejsarens nya kläder

H C Andersen (1805–1875) var en dansk författare och sagoberättare. Han kom från en fattig familj men sagorna gjorde honom känd långt utanför hemlandets gränser. Det här är en av hans sagor.

För många år sedan levde en kejsare, som var väldigt förtjust i nya, vackra kläder. Ja, han använde alla sina pengar för att bli riktigt fin. Han brydde sig inte om sina soldater. Han brydde sig inte om teatern eller att promenera i parken.

10 Han brydde sig bara om att visa sig i nya kläder.

En dag kom två bedragare till slottet. De sade att de var vävare och att de kunde väva det vackraste tyg man kunde tänka sig. Och tyget var inte bara vackert utan också mycket ovanligt. Det var nämligen osynligt för varje människa som

15 inte var skicklig i sitt arbete eller som var ovanligt dum.

– Det var ett fantastiskt tyg, tänkte kejsaren. Om jag hade på mig kläder av det tyget skulle jag få veta vilka som inte arbetar bra. Jag skulle kunna skilja de kloka från de dumma. Ja, det tyget måste jag ha!

20 De båda bedragarna satte nu upp två vävstolar och låtsades att de arbetade, men de hade ingenting i vävstolarna. De bad att få silke och guld, men de stoppade allt i sina egna fickor och arbetade med de tomma vävstolarna till långt in på nätterna.

25 – Nu skulle jag gärna vilja veta, hur långt de har hunnit med tyget, tänkte kejsaren.

Men han vågade inte själv se på tyget utan ville först skicka någon annan.

– Jag ska sända min gamle hederlige minister till 30 vävarna, tänkte kejsaren. Han kan bäst se hur tyget ser ut eftersom ingen sköter sitt arbete bättre än han.

Den gamle ministern gick till rummet, där de två bedragarna arbetade vid de tomma vävstolarna.

– Gode Gud! tänkte den gamle ministern och spärrade 35 upp ögonen. Jag kan ju inte se något! Är jag så dum? Eller sköter jag inte mitt arbete? Jag kan aldrig berätta att jag inte kan se tyget.

6 **förtjust** i som tycker mycket om

11 **bedragare** (-n; *) person som lurar någon

12 **vävare** (-n; *) person som väver

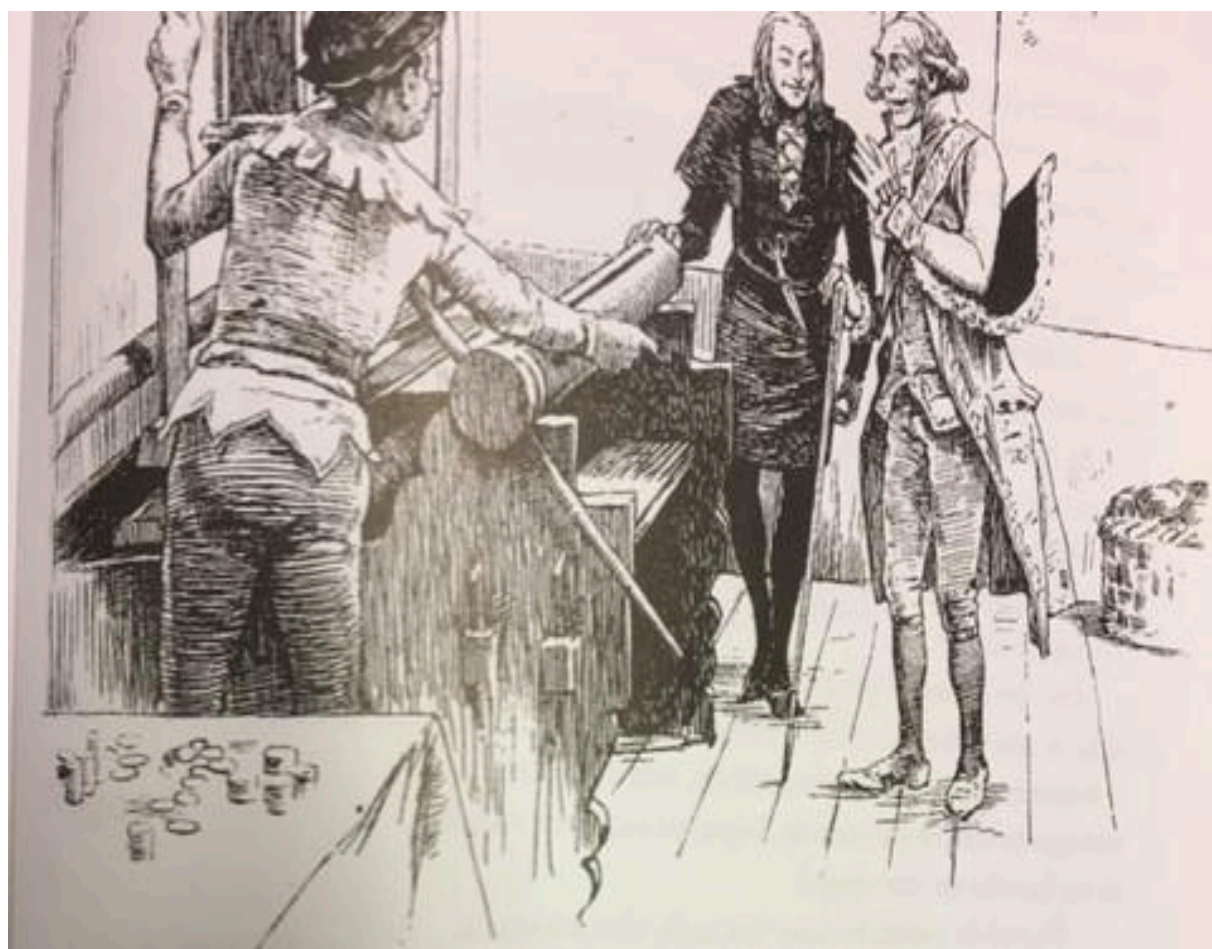
13 **väva** (-er) tillverka tyg

14 **osynlig** som man inte kan se

20 **vävstol** (-en; -ar) ställning som man väver i

21 **låtsas** (låtsas, låtsades, låtsats) spela, leka, simulera

29 **hederlig** ärlig, som man kan lita på

- Ni säger ingenting om tyget, sade en av bedragarna.

- Åh, det är underbart vackert, sade den gamle ministern. Jag ska berätta för kejsaren, att jag tycker mycket om det.

- Det gläder oss, sade bedragarna och beskrev färgerna och det vackra mönstret.

Den gamle ministern hörde noga på för att själv kunna berätta om tyget för kejsaren. Nu ville kejsaren själv se tyget. Tillsammans med flera kloka män gick han till de två listiga bedragarna, som satt och vävde av alla krafter.

- Se, vilket mönster, vilka färger! sade de och pekade på den tomma vävstolen.

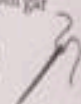
- Jag ser ju ingenting, tänkte kejsaren. Är jag dum? Duger jag inte som kejsare?

43 mönster (mönstret: s) t.ex.
blommigt, prickigt, randigt
51 duga (duger, dög, dugt)
vara tillräckligt bra

- Åh, det är mycket vackert, sade han högt.
Alla som följde med kejsaren sade:
– Åh, det är mycket vackert!
- 58 Och de sade till honom att han skulle ta det vackra tyget och låta sy kläder till den stora processionen, som snart skulle gå genom staden.
- Hela natten före processionen satt bedragarna uppe och låtsades sy. De klippte i luften med stora saxar och
- 60 sydde med synålar utan tråd, och till sist sade de:
– Se, nu är kläderna färdiga!
- Kejsaren kom själv dit med sina ministrar, och de båda bedragarna visade plaggen ett efter ett:
– Se, här är byxorna. De är lätta som spindelväv och
- 64 känns inte på kroppen.
– Här är kavajen.
– Här är rocken.
– Här är släpet.
– Om Ers Majestät tar av sig sina kläder, så ska vi klä
- 70 på Er de nya kläderna.
- Kejsaren tog av sig alla sina kläder, och de båda bedragarna klädde på honom. Kejsaren vred och vände på sig framför en stor spegel.
– Åh, vad de passar honom bra, sade allesammans.
- 74 Så fint de sitter! Vilket mönster! Vilka färger!
- Och så gick kejsaren klädd i sina nya kläder i procession genom staden. Kammarherren låtsades att han bar släpet, och alla människor på gatan och i fönstren sade:
– Tänk vad kejsarens nya kläder är underbara! Vilket
- 80 vackert släp!
- Nej, aldrig tidigare hade kejsarens kläder gjort sådan succé. Men plötsligt ropade en pojke högt:
– Men han har ju ingenting på sig!
- Och så började den ene viska till den andre vad den
- 84 lilla pojken hade sagt.
– Han har ingenting på sig! ropade till sist hela folket.
- Kejsaren blev nervös för han tyckte att de hade rätt. Men han var ju tvungen att hålla ut tills processionen var slut, så han gick ännu stoltare och kammarherren gick
- 88 efter och bar släpet som inte fanns.

58 procession (-en; -er)
högtidligt följ (grupp av personer) som går långsamt

60 synål (-en; -ar)

64 spindelväv (-en; -ar)
det som spindeln väver

68 släp (-et; -) här tyg som hänger från axlarna och ner till marken

70 kammarherre (-n; -ar)
hovman; person som arbetar för kejsaren

80 hålla 'ut (håller, höll, håll)
kämpa vidare, stå ut

Frågor

A

- 1 Varför sa ingen av kejsarens män att de inte såg något tyg?
- 2 Varför ropade folket till sist att kejsaren inte hade några kläder?
- 3 Vad gjorde kejsaren då?

B

- 1 Många sagor ska man lära sig något av. Finns det något man kan lära sig i den här sagan?
- 2 Var det något speciellt i sagan som du reagerade på? Något som du kanske tyckte var konstigt, roligt, hemskt eller något annat.
- 3 Har du hört sagan förut? Var? När?
- 4 Finns det någon liknande saga i ditt hemland? Berätta.

Jeans 151

Du får 45 minuter för uppgiften

VAD GÖR KOMMUNERNA?

Sveriges kommuner ger dig sådant som finns där du bor. De ser till att det finns förskolor, skolor, socialtjänst och äldreomsorg.

Kommunerna måste ge viss sådan service enligt lagen.

I Sveriges största kommun, Stockholms kommun, bor det 900 000 personer och i lilla Bjurholm bor bara 2500 människor, men alla dessa människor ska få bestämma över sådant som finns nära dem, där de bor.

Därför är det viktigt för demokratin att kommunerna i Sverige får bestämma över sig själva. Det är så viktigt att det står i grundlagen.

Detta måste kommunerna ordna för medborgarna

Kommunerna måste se till att det finns barnomsorg, förskola, grundskola, gymnasieskola och särskola. De ska också ordna kommunal vuxenutbildning, svenska för invandrare och socialtjänst. Kommunen ska ge omsorg för äldre och för personer med funktionshinder.

Kommunerna ska planera för staden och nya byggen och se till att det finns bostäder. De ska se till att det finns hälsoskydd och miljöskydd, att det är rent och att människor kan slänga sin sopor.

Kommunen har räddningstjänsten, ser till att det finns vatten och avlopp och bibliotek. Tillsammans med regionerna sköter de kollektivtrafiken.

Du får 15 min

Kommunernas kostnader och intäkter

Senast uppdaterad: 2021-10-13

Skola, äldreomsorg och insatser till personer med funktionsnedsättning utgör centrala ansvarsområden för kommunerna. Tillsammans svarar de för över tre fjärdedelar av kommunernas totala kostnader.

Kommunernas viktigaste finansieringskälla är skatten.

Till största del finansierar kommunerna sina verksamheter genom [kommunalskatteintäkterna](#). Tillsammans med [utjämningen](#) och de generella statsbidragen utgör dessa drygt 80 procent av intäkterna. Resterande del kommer bland annat från riktade statsbidrag, som är öronmärkta för specifika ändamål, samt från olika typer av avgifter, till exempel för parkering och barnomsorg.

Kommunalskatter

32,27 procent

2021

Senast uppdaterad: 2021-01-26

I kommunalskatten ingår både skatt till kommunen och skatt till landstinget. Under 1960- och 1970-talen ökade kommunalskatten kraftigt. 2021 uppgår medelskattesatsen i landet till 32,27 procent, en sänkning med 0,01 procentenheter jämfört med 2020.

Den genomsnittliga kommunalskattesatsen, exklusive begravningsavgift, uppgår 2021 till 32,27 procent. Detta är mer än en fördubbling jämfört med 1960 då kommunalskatten i genomsnitt låg på 14,63 procent. Framförallt gjordes höjningarna under 1960- och 1970-talen, men tendensen med stigande skattesatser har hållit i sig även under senare år. I genomsnitt är kommunalskatten idag 1,9 procentenheter högre än den var år 2000.

Förutom skatt till kommunen och landstinget inbegrep kommunalskatten tidigare även en skatt till kyrkan. I och med att kyrkan i princip helt skildes från staten år 2000 ingår dock sedan dess inte längre någon kyrkoskatt i kommunalskatten. I stället betalas en avgift av dem som tillhör Svenska kyrkan.

Begravningsavgiften är dock fortfarande obligatorisk. Tidigare varierande den från församling till församling, men från och med år 2017 är den enhetlig för hela landet med undantag för Stockholm och Tranås. I Stockholm uppgår begravningsavgiften år 2020 till 0,065 procent och i Tranås till 0,24 procent. I övriga landet ligger den på 0,253 procent år 2021.

Kommuner och regioner ansvarar bland annat för vård, skola och omsorg. De finansierar sina verksamheter i huvudsak genom kommunalskatten. Vissa har dock högre skattekraft.

Skattekraft:

Skattekraften är genomsnittet av alla invånares beskattningsbara förvärvsinkomst, uttryckt i kronor per invånare.

Vissa kommuner har mindre inkomster än andra och vissa har högre kostnader, på grund av ogynnsam demografi och andra strukturella faktorer. Utjämningsystemets syfte är att utjämna dessa strukturella skillnader så att alla får samma förutsättningar att klara av sina åtaganden.

Utgjämningsystemet har funnits sedan 2005 och utgör en stor del av statens transfereringar till kommunerna. Systemet består av fem delar: inkomstutjämning, kostnadsutjämning, strukturbidrag, införandebidrag samt regleringsbidrag/avgift. Inkomstutjämningen är den absolut största posten i systemet och svarar för 70 procent av omfördelningen.

LANDSTINGET

Vad gör landstingen?

Landstingen och regionerna sköter sådant

som är så pass dyrt att större områden måste samarbeta om det.

Landstingen sköter till exempel sjukvården.

Detta måste landstingen ordna för medborgarna

Landstingen måste se till

att det finns hälsovård och sjukvård,

tandvård för alla som är yngre än 20 år,

och kollektivtrafik.

Landstingen ordnar kollektivtrafik tillsammans med kommunerna.

Sverige har landsting och regioner. Landstingen och regionerna får sina pengar från landstings-skatten som medborgarna betalar.

Landstingen och regionerna bestämmer själva hur de vill använda sina pengar. Medborgarna väljer vilka som ska styra i landstinget i landstingsvalet.

Se en enkel film

<https://urplay.se/program/182093-vem-bestammer-vad-pa-latt-svenska-landstinget> som handlar om ämnet

Du får 30 min

SKRIVANDE PROCESSER ... INSÄNDARE

Insändare s. 30, 31, 32 och 33

Öppna länken

https://www.adlibris.com/se/bok/skriva-d-genrepedagogik-for-sfi-9789174346855?utm_source=criteo&utm_campaign=lowerfunnel_books_non_buyers&utm_medium=banner

och ta del av två exempeltexter.

Du får 20 min.

INSÄNDARE Nr. 2

Skriv ett svar på en insändare

Läs insändaren som Dennis har skickat till en tidning.

Förbjud mobiltelefoner!

Nu är jag trött på att höra människor som pratar i mobilen överallt. Ingenstans får man vara i fred! Folk sitter och pratar i bussen om sina privata problem och alltid med hög röst. Och i skolan ringer det hela tiden, till och med under lektionerna. Nu får det vara nog! För tjugo år sedan klarade man sig utan mobiltelefon, man skrev minneslappar och kom i tid ... men nu ringer ju folk om allt. Jag tycker att man borde förbjuda allt mobilprat i skolan och på allmänna platser, på bussar och tåg och i affärer.

**Dennis
Sfi-studerande**

Skriv till tidningen och svara på insändaren. Utgå ifrån Dennis åsikter och berätta vad du tycker.

Håller du med Dennis? Du kan ta hjälp av följande frågor:

- **Ska man förbjuda mobiltelefoner i skolan och på allmänna platser?**
- **Finns det andra tillfällen då det borde vara förbjudet att tala i mobiltelefon?**
- **Vilka fördelar eller nackdelar finns det med att ha mobiltelefon med sig överallt? Tänk på att inleda och avsluta insändaren på ett passande sätt.**

Du får 30 min

NYHETER PÅ LÄTT SVENSKA

**Öppna länken <https://8sidor.se/> läs och lyssna på senaste nyheter.
PLEASE**

Du får 15 min

HIMLEN RUNT HÖRNET - Lisa Nilsson

... Någon där uppe

... Måste ha sett mig

<https://www.youtube.com/watch?v=UsBfoOkUMlc>

Lyssna på låten ... Fyll i luckorna. PLEASE.

Så många _____ omkring mig

Utan _____ mening _____ mål

Alltid nån som blir över

Säg mig varför blir det alltid så

Nån där _____

Måste ha sett mig

Och tänkt att nu så är det väl

Ändå hennes tur

Min tur att träffa nån som vet

Vad jag _____

Det verkar som om mina

Ensamma dar

För alltid är över

För jag har himlen runt _____

En egen ängel i en säng

Som om himlens

Alla små _____

Sjöng för mig, sjöng för dig

I en underbar refräng

Du är himlen

_____ hörnet för mig

Och jag reste runt jorden

Men du fanns här mitt framför mig

Och Gud vet vad jag hade gjort

Hur jag hade mått om jag inte

träffat dig
Jag levde som ett _ _ _ _ _
Tog kärlek där jag fick den
Och dagen som den kom

Men jag har dig nu som vet
vad jag behöver
Det _ _ _ _ _ som om mina
ensamma dar
För alltid är över
För jag har himlen runt hörnet
En egen ängel i en säng
Som om himlens
Alla små _ _ _ _ _
Sjöng för mig, sjöng för dig
I en underbar refräng
Du är _ _ _ _ _
Runt hörnet för mig

Med aldrig sinande vänlighet

DJ